

MAHİR DUMAN

GÜLDÜREN DÜŞÜNCELER

2

Senden akıllısı
mi var?

GENÇ HAYAT

S. 08 ACI - KEDER

S. 13 ADALET

S. 18 AHLAK - AHLAKSIZLIK

S. 20 AİLE

S. 25 AKILLILIK - AKILSIZLIK

S. 32 ANNE - BABA

S. 35 BAŞARI - BAŞARISIZLIK

S. 41 BİLGİ - CEHALET

S. 46 CESARET - KORKAKLIK

S. 49 CİMRİLİK - CÖMERTLİK

S. 53 ÇALIŞKANLIK - TEMBELLİK

S. 58 ÇOCUK

S. 62 DELİLİK

S. 66 DEVLET - İDARE

S. 69 DOSTLUK

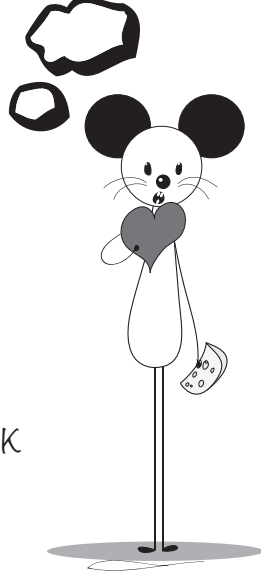
S. 73 EDEBİYAT - SANAT

S. 78 FAKİRLİK - ZENGİNLİK

S. 82 GENÇLİK

S. 86 HUY

S. 90 İNANÇ

S. 93 KIBİR - TEVAZU

S. 97 KONUŞMA - DİNLEME

S. 100 KÖTÜLÜK - İYİLİK

S. 103 KULLUK

S. 106 MENFAAT

S. 109 MİZAH - ŞAKA

S. 117 EBEMKUŞAĞI VE TEBESSÜM

S. 120 NEZAKET

S. 123 PİŞMANLIK

S. 129 SAĞLIK - HASTALIK

S. 132 SEVGİ

S. 136 SORUMLULUK - SORUMSUZLUK

S. 139 BİR RÜYA

S. 142 UNUTKANLIK

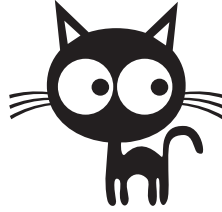
S. 146 ÜMİT - ÜMİTSİZLİK

S. 150 YAŞLILIK

S. 153 YEMEK - İÇMEK

S. 156 ZULÜM

S. 160 KAYNAKLAR

Mahir Duman

1955'te Ankara, Kızılcahamam Hıdırlar köyünde doğdu. İlkokulu doğduğu köyde, orta ve lise eğitimini Ankara'da tamamladı. 1979'da Bursa Eğitim Enstitüsü'nden mezun oldu. Çeşitli gazete ve dergilerde çalışmaları yayınlandı.

Ulusal bir gazetede Şamil İmamoğlu müstearı ile günlük yazılar yazdı.

Bir gazetenin açtığı makale yarışmasında birincilik ödülü aldı.

Edebiyat ve Türkçe öğretmeni olarak Anadolu'nun çeşitli yerlerinde çalıştı. 2008'de emekli oldu.

Evlü, üç çocuk babasıdır.

Yayınlanmış eserleri:

Çocukluktan Gençliğe Çocuk Eğitimi
Harman (Osman Suroğlu ile)

Espri Dükkânı

Moral Saati

Güller ve Dikenler (Osman Suroğlu ile)

Sevgi Zaferdir

Tebessüm Saati

Onların Penceresinden

Bizim Köyün Öyküsü

Söz Güzeli

Gülümseyen Sözler

Bahar Bestesi

Gönüller Sultanına

Güldüren Düşünceler

Ön Söz

Bal arısını bilirsiniz. Dağ dağ, vadi vadi kanat çırpır, uçar da uçar. Daldan dala konar. Zaman zaman bir su gözesinden içer.

Durup dinlenmeden çiçek çiçek, sümbül sümbül dolaşır.

Ve...

Ayaklarına bağıladığı sermayesiyle, çiçek tozlarıyla döner yuvasına. Oysa kendine bir gram gıda kâfidir. Demek ki o, başkası için çalışıyor.

Arı, her dala konmaz. Her çiçeğe iltifat etmez. Bal alacağı çiçeği çok iyi bilir.

Ardından akıl erdiremediğimiz fabrikalarında işlediği eserini peteğin gözeneklerine depolar.

Bizim için...

Bütün bu emekler, bizim ağızımızın tatlanması içindir.

Hangimiz düşünmüşüzdür, “Bir kilo balın 30 bin arı, 6 milyar çiçek, 20 bin kilometre uçuş” demek olduğunu...

Kitabımızda birbirinden güzel, hayata dair konuları ele aldık. Her bölümün sonundaki ‘açık pencere’de o konunun özünü, özetini sunmaya çalıştık. Çoğunu da sizin özgür yorumunuza, anlayışınıza bıraktık.

Sevgili çocuklar ve gençler, biz de arı misali çalıştık, çabaladık. Sizlere ‘söz’, ‘nükte’ ve ‘tebessüm’ ballarından sunmak için kapınıza geldik. Moral dünyanıza katkıda bulunmayı düşündük. Şen şakrak olmanızda bizim de payımız olsun istedik....

Mahir Duman

ACI - KEDER

"Büyük ruhlar, ıstıraplarına sessizce katlanırlar."
Friedrich Schiller

"Çizgiler, yüreklerimizde değil, yalnız alınlarımızda belirir. Çünkü insanın ruhu hiçbir zaman yaşlanmaz."
James A. Garfield

"Musibet birdir, ama kişi sızlandı mı iki olur."
İbn-i Semmak

"Acı, acıyı unutturur."
Atasözü

"Acıyı tatmamış olmak, büyük bir acıdır."
Cicero

ASIL İSTIRAP

Fransız İhtilali zamanında, Kraliçe Marie Antoinette darağacına götürülürken sevinç gösterilerinde bulunan halka gayet sakin bir eda ile şöyle seslenmiş:

-Benim üzüntüm biraz sonra son bulacak, ama sizin ıstıraplarınız pek yakında başlayacak.

Şu dünyada zulme uğrayanların acıları, onların ölümleriyle son bulur. Fakat acı çektirenlerin vicdan azabı ondan sonra başlar.

GÖNÜLDE YAŞAMAK

Çocuğu ölen anne, kocasına şöyle demiş:

- Bey, herkes bizi teselliye geliyor. Gelenler üzüntülü. Seninse gözünde tek damla yaş yok, nedendir?

Baba cevap vermiş:

- Hanım, insan evladı yanından gitti diye ağlar. Benim yavrum gönlümdede. Bir yere gitmedi ki...

BİLGENİN TUZU

Hayatından hep şikâyet edip dururdu çırak. Ustası okumuş, görmüş geçirmiş biriydi. Bir avuç tuzu, bir bardak suya koyup içmesini istedi. Çırak, denileni yaptı.

- Nasıl buldun, diye sordu ustası.
- Acı, çok acı...

Bu defa usta, onu göl kenarına götürdü. Göle epeyce tuz attı. Sonra da suyundan içmesini söyledi. Çırak, ustasının dediğini yaptı. Usta yine sordu:

- Nasıl?
- Tatlı, ferahlatıcı.

Bilgenin cevabı şöyle oldu:

- Hayattaki acılar da bir avuç tuza benzer. Sen bardak değil, göl ol...

ÖZLEM

Efendimizin evlatlığı Zeyd, Mute Savaş'ında şehit düşmüştü. Bu acı haberi duyan Şefkat Peygamberi, şehidin evini ziyaret eder.

Zeyd'in kızı, O'nun eteğine sarılır ve ağlamaya başlar. Hz. Muhammed (sav) yetimleri kucağına alır ve Peygamberimiz de duygulanır. Yanındakilerden biri sorar:

- Ey Allah'ın elçisi, bu nedir?

Şöyle cevap verir:

- Bu, sevenin sevdiğini özleyişidir. (M. Yusuf Kandehevî, Hayatü's-Sahabe: 3/195)

GÖZYAŞI İÇİN GÖZYAŞI

Atinalı meşhur Solon'un oğlu ölmüş. Doğal olarak ağlamaya başlamış. Dostlarından biri onu sakinleştirmek için şöyle demiş:

- Döktüğün bu gözyaşlarının hiçbir faydası yok. Ölen geri gelmez ki...

Meşhur düşünür şöyle konuşmuş:

- Ben de işte onun için ağlıyorum ya!..

HEYKELİ DİKİLEN ADAM

Öldükten sonra heykeli dikilen biri için, ünlü Fransız romancısı Victor Hugo şöyle demiş:

- Ömür boyu acı çekmiş, sürüne-
rek yaşamıştı. Öldükten sonra ayağa
kalktı...

AÇIK PENCERE

Önünüze gelen lezzetli yemeklerin hikâyesini bilirsiniz. Ateşte pişer, acı çeker... Soframıza öyle gelir. İnsan da acılara katlandığında olgunlaşır.

Beden hareketleri nasıl vücudun kuvvetlenmesine yardımcı oluyorsa, acılar da ruhun güçlenmesine vesile olur.

Acı çekenlerin, ıstıraplara katlananların sıkıntılar karşısında daha dayanıklı oldukları bir gerçektir.

Yanlış anlaşılmasın, "Haksızlığa boyun eğiniz." demek değildir bu. Haksızlıklar karşısında üzerimize düşeni elbette ki yapmalıyız. Ancak üstesinden gelemediğimiz acılara da katlanmaktan başka çare var mı?

Mahir Duman

ADALET

“Çocuklarınızın arasında adaleti gözetin.”

Hadis-i Şerif, Buharî, Hibe: 12

“Bütün mahkemeler, ilahî mahkemenin sönük bir taklididir.”

Aliya İzzetbegoviç

“Sevginin kurduğu devleti, adalet devam ettirir.”

Farabi

“Devlet, adalet üzerine inşa edilir.”

Kanuni Sultan Süleyman

KARDEŞ PAYI

Güngörmüş, yaşlı ve tecrübeli bir adamdan iki kardeş, aralarında babalarından kalan malı eşit şekilde bölüştürmesini istemişlerdi. Yaşlı adam, şöyle bir öneride bulundu:
- Kardeşlerden biri, malı mülkü ikiye bölün; öteki kardeşe de seçme hakkı versin... O, iki parçadan dilediğini alsın, öbür parça da bölene kalsın.

MISRALARIN DİLİ

Kula bela gelmez, Hak yazmadıkça
Hak bela yazmaz, kul azmadıkça
Hak, kuldan intikamını kul ile alır
Din irfan bilmeyen, bunu kul etti sanır.

Anonim

BİR AVUÇ TUZ

Adaletiyle ünlü hükümdar Nuşirevan'a av sırasında kebab ikram edilecektir. Fakat tuz yoktur. Nuşirevan, birini yakındaki köye gönderir.

– Tuzu para ile al. Parayla al ki, köyden tuz almak hükümetçe âdet hâline gelip, sonunda köy harap olmasın, diye tembih eder.

Yanıdakiler:

- Padişahım, azıcık tuzdan ne fenalık çıkar, deyince, Nuşirevan şöyle konuşur:
- Zulüm, aslında çok azmış. Fakat her gelen onu biraz daha artırmış. En sonunda zulüm bu hâlini almış.

EN KISA ANAYASA

Bir zamanlar üç bilge toplanıp dünyanın en kısa anayasasını yazmaya koyuldular.

“Allah suçluları cezalandırır.” diye teklif etti bilgelere birisi. Tek cümleydi, kısa ve özdü.

Diğerleri bunun kanun değil, bir gözdağı olduğunu söyleyerek itiraz ettiler. Birinci bilgenin bu teklifi kabul görmedi.

“Allah sevgidir.” dedi ikinci bilge. Ama bu teklif de kabul görmedi. Bu da insanın görevlerini tam anlamıyla açıklamıyordu.

Üçüncü bilge tane tane konuştu: “Kendinize yapılmasını istemediğiniz şeyi, başkalarına yapmayın.”

AÇIK PENCERE

Evrendeki her şeyde bir ölçü var. Güneş, tepemizde dev bir kandil ve soba. Ay, bir gece lambası. Yıldızlar, yerdekilere göz kırpan birer dost sanki.

Yağmur, damla damla gelir. Kar lapa lapa... Gökten yeryüzüne gönderilen bu nimetler kocaman yağsaydı ne yapardık?

Bedenimizde de harika bir düzen vardır. Başparmağımız olmasaydı, kalemi, kaşığı nasıl tutacaktık?

Burnumuz yarım metre olsaydı... İsterse altından olsun, ne işe yarardı?

Aslında adaletin bir anlamı da "ölçü" demektir. Gelin, bizler de âlemdeki bu harika ölçüyü, adaleti bozmamaya çalışalım.

Mahir Duman